

Aan ons dan de taak om te bouwen den komende tempel. Wee, als wij verstarren in conservatisme! Wee, als wij de traan, den vastendag begeeren enkel om te vasten. Een geslacht, dat zóó blijft weenen, versteent zijn hart en kristalliseert zijn smart, al vloeit ook óver zijn oog van tranen. Zulk een geslacht zal het lot niet ontkomen van de latere Joden²⁾ die, toen ze het heilige feest van Israëls geestelijken tempelbouw in Jezus Christus met koude harten hadden laten voorbijgaan, den vastendag van de 5e maand en den boetedag van de 4e maand nog weer nieuwe wijding gaven door almaar op te tellen, óp te tellen, zóóveel smarten als ze maar even konden bedenken, of fantaseeren, maar die gemist hadden — voor eeuwig — de groote blijdschap, de zoven blijdschappen van Israël, dat uit den Geest geboren is. Waar de koude der ziel de tranen stolt, daar is verstijfd ook de mond in laatste glimlach.

Zoo mogen dan oud en jong samen beleven het „einde“ van de vreugde der wet en het doel van de vasten van Jeruzalem: Jezus Christus. Nog eenmaal zal hij komen, de rechter van 'helemaal. Hij komt en Bethel zal Jeruzalem niet meer benijden. Hij zal Sarezer geven zijn nieuwen naam en alle priesters en profeten zullen dan spreken te rechter tijd. In Bethel dan geen onevenwichtigheid meer en in Jeruzalem geen praerogatief van den individueelen profet boven een schare van tot spreken geroepenen, maar onmachtigen. Daar zullen oud en jong beiden verstaan, dat hun synthese lag in Jezus Christus, den held van Zacharia, die voor de weenenden van gister en voor de bouwenden van heden gister en heden dezelfde was en tot in der eeuwigheid; in hem, die als Hij nabij de stad kwam weende over Jeruzalem en als Hij tot haar gekomen was met de vreugde der gehoorzaamheid zijn nieuwe rijk gebouwd heeft; hem, die weenend bouwde en bouwend weende; die den strijd tusschen moeten en weenen heeft opgelost en zoo den eeuwiggen vrede belooft op het eenmaal voor altijd beëindigd conflict van moeten en lachen, lachen over de zeven blijdschappen Gods.

K. SCHILDER.

²⁾ Vgl. C. F. Keil op Zach. 7: 1-3, noot.

UIT DE SCHRIFT.

Reformatie-vrees.

En Zijn discipelen werden indachtig, dat er geschreven is: De ijver van Uw huis heeft mij verslonden. Joh. 2: 17.

Jezus Christus is de Hervormer van het huis Zijns Vaders.

Zoo treedt Hij op in den tempel te Jeruzalem, en het is opmerkelijk dat Hij Zijn arbeid in Israëls heiligdom en heilige stad aanvangt en beëindigt met een reiniging van die plaats, die door den kouden, uitwendigen goedkoopvormendienst der Joden ontijd is tot een huis van koophandel. Die reformatie is Christus aan den Vader verplicht. Hij heeft te waken over Diens woning. Hij is snel tot Zijn tempel gekomen om daar de eere des Heeren te herstellen, en daarom is des Heilands eerste daad in de hoofdstad van Zijn volk, om het huis Gods te hervormen en louteren van alles, wat dat huis ontheiligt.

Welke uitwerking heeft deze eerste reformatie van Christus gehad?

Vindt zijn ijver voor het huis Gods bij de Joden goeden ingang? Zien ze in Hem, den Zoon des Vaders, Die de kinderen van Levi zal reinigen? Volgen zij Hem op den weg der hervorming? Ach neen, want zij begrijpen Zijn doen niet en nemen het Hem hoogst kwalijk. Zij erkennen Hem niet als den Messias en gaan in hun gehuichelde vroomheid verder. Zij zetten na dit onwelkom intermezzo hun tempelontijdiging kalm voort, en als Christus aan het einde Zijner omwandeling Zijn werk op het Paascheest besluit, moet Hij weer uit Gods heiligdom de kooplieden en het marktvee drijven, en spreken: „Mijn huis is een huis des gebeds, maar gij hebt het tot een kuil der moordenaren gemaakt.“

Doch... ook de discipelen aarzelen.

Zij staan tegenover Christus' reformatoisch optreden zeer gereserveerd.

Zij vreezen er niets dan verkeerde gevolgen van, want Johannes zegt ons, dat zij indachtig werden de woorden van Psalm 69: 10: „Want de ijver van uw huis heeft mij verslonden.“

Wat Psalmwoord vat men gewoonlijk niet juist op. Het spreekt niet van den innerlijk-verterenden ijver voor Gods huis.

Het doelt niet op een gloed, die van binnen brandt en vertoert, maar David klaagt over de ellende, die hem aangedaan wordt van buiten af. Om des Heeren wil moet hij veel lijden. Daarom wordt hij gehaat en bespot. „De smaadheden dergenen, die U smaden, zoo zegt hij, zijn op mij gevallen“, en vlak daarna vooraf gaan de woorden, waaraan de discipelen denken, als ze Jezus den geestelijken tempelbouw in Jezus Christus met koude harten hadden laten voorbijgaan, den vastendag van de 5e maand en den boetedag van de 4e maand nog weer nieuwe wijding gaven door almaar op te tellen, óp te tellen, zóóveel smarten als ze maar even konden bedenken, of fantaseeren, maar die gemist hadden — voor eeuwig — de groote blijdschap, de zoven blijdschappen van Israël, dat uit den Geest geboren is. Waar de koude der ziel de tranen stolt, daar is verstijfd ook de mond in laatste glimlach.

Dit verband spreidt dus ander licht.

Het „verteerd worden“ ziet op den smaad, die den ijveraar wordt aangedaan.

Het „verslonden worden“ is het lijden onder den haat en de vijandschap, waarmede de wereld Gods

getrouwe knechten bejegt, en dat lijden heeft Jezus Christus als niemand anders ondergaan. Hij is als geen vertoerd geworden. Zijn ijver voor 's Vaders huis heeft Hem verslonden, want straks zal de woede der Joden zóó hoog stijgen, dat ze den waarachtigen Tempelhervormer nemen, en Hem, wegens lastering van de heilige plaats, aan het kruis zullen slaan en in daemonischen wellust dooden.

Van die vijandschap hebben de discipelen hier een voorgevoel.

Zij beseffen: die daad van Jezus wekt den haat der Overpriesters op, en nu worden ze indachtig het woord van David: „De ijver van Uw Huis heeft mij verslonden.“

Doch dat indachtig worden is geen blijk van geloof!

Hier is er geen sprake van, dat zij de vervulling der Schrift zien.

Zoover was het pas-geroepen zestal nog niet, en indien dit het geval geweest ware, zou Johannes, die zelf tegenwoordig was, er wel bijgevoegd hebben: „opdat de Schrift vervuld werd.“

Maar dat staat hier niet.

De discipelen werden alleen indachtig.

Als ze den Meester zóó zien optreden, denken ze aan dit psalmvers.

Wanneer ze deze reformatie aanschouwen, herinneren ze zich wat David eens klaagde, en... o nu slaat hen de schrik om het hart. Zoo zal 't ook met den Meester gaan. De ijver voor 's Heeren huis zal ook Hem verslinden. Met Hem loopt het nooit goed af. Als Hij zoo begint, zal die reformatie Hem den dood kosten, en zij vragen zich in groote bezorgdheid af, wat er van Christus' werk en rijk moet terecht komen, indien Hij die positie inneemt tegen de leidende partijen des volks.

Reformatie-vrees!

Nog is ze niet uitgestorven.

Nog zijn er tal van discipelen, die bevend welfelen om den waren, goeden weg der hervorming op te gaan, en toch — Christus gaat ons op dien weg voor. Hij heft nog in Zijn kerk en in Zijn rijk en in onzen kring en op het intieme terrein van ons hart den geestelijken onthoog, om het onreine en onheilige, en wat ontsiert en bevlekt uit te drijven, en wij moeten Hem volgen.

Wat doen we?

Zijn we bang?

Duchten wij dat die reformatie ons zooveel offers zal kosten, en ons misschien verteren en verslinden zal? Doch, indien dit gebeurt, mag daarom deze roeping ter zijde geschoven? Wij zullen immers ons leven verliezen, en zien op Hem, Wien de ijver van het huis Zijns Vaders wel heeft vertoerd, maar Die door dat lijden en sterven den tempel heeft kunnen bouwen, die zich in eeuwigheid tot eere des Vaders verheffen zal.

Reformatie-vrees!

De Heere geneze ons ervan en beware ons er voor. Hij neme van ons weg al dien angst, die bang vraagt: „Hoe moet dat afloopen? en dat komt nooit goed“, en die den ijver van anderen in den weg staat, want zulk een vrees komt voort uit wantrouwen en zelfzucht. Zij is ten diepste onheiligh egoïsme. Zij heeft voor Christus niets over. Zij wil het offer niet brengen. Zij kent den gang naar het altaar niet. Zij heeft eigen leven veel te lief, en... o, zij past bij Christus niet.

Hij roept ons onvoorwaardelijk.

Wij moeten achter Hem aan.

Al gaat het door „vertering“ heen.

Al gaan wij er bij onder.

Al sterft onze naam er bij weg.

Al moeten wij alles verliezen, 's Heeren huis vraagt ons.

Consummer nisi prosium.

Ik worde vertoerd, indien ik slechts tot zegen zij.

Dat is reformatie-moed.

Ook in den heiligen zin des woords.

K. D.

KERKELIJK LEVEN.

Geen zwijperperiode.

De nabeschouwingen over de Synode loopen in heel onze pers zoo zachtjes aan ten einde.

Nu zou het op zichzelf niet te verwonderen zijn, wanneer men voor geruimen tijd over de vraagstukken, die aanhangig zijn gemaakt, het zwijgen bewaarde.

Men neemt zoo iets in den regel waar.

Wij beweren allermint, dat dan de denkkraft voor een tijd is uitgeput.

Maar wel treedt er een zekere psychische moedheid in.

Men verlangt naar rust door afwisseling.

Men wil weer eens op iets anders de gedachten spannen, over iets anders schrijven en lezen.

Zelfs zou men in dit geval goede gronden voor zulk zwijgen kunnen aanvoeren.

Immers, er zijn verschillende commissies benoemd, die over de groote kwesties een volgende Synode van advies hebben te dienen.

Laat die mannen nu rustig werken, zoo kan men redeneeren. Stoor hen niet door uw geschrijf. Geef uw oordeel eerst, wanneer hun rapporten verschenen zijn.

Voor deze godragslijn valt wel wat te zeggen.

Toch gelooven we, dat het niet in het profijt onzer kerken zou zijn, indien ze gevolgd werd.

Men zal zich herinneren, dat ongeveer een half jaar vóór de Synode nog geschreven werd, dat zij, uitgenomen de kwestie Netelenbos, voor geen ingrijpende beslissingen zou worden geplaatst. Er werd gerekend op een bijzonder kalm verloop.

En ziet, binnen een half jaar tijds kwam het eene belangrijke voorstel na het andere in en zoo verkreeg de Leeuwarder Synode een heel ander aspect.

Niemand zal wel beweren, dat al die voorstellen even deugdelijk waren voorbereid.

Zij waren soms zeer overhaast in elkander gezet.

En hoe verrassend ook de eenstemmigheid op de synodale vergadering was en hoezeer uit de besprekingen in de pers, welke daarop volgden, bleek, dat de Synode in den geest der kerken handelde, toch valt het niet te betwisten, dat de Synode nog geen rijpe meening achter zich had.

Daarvoor is alles te snel in zijn werk gegaan.

Bij de uitwerking zal dat dan ook wel aan het licht treden.

Maar daarom is het zoo gewenscht, dat deze vraagstukken in onze Pers van alle kanten bezien worden.

Dat men niet alleen de mannen, door de Synode benoemd, laat werken, doch dat men algemeen aan den arbeid tije.

Voor de commissies zelf is dat ook het aangenaamst.

Zij blijven zoo met onze kerken in voeling.

Zij kunnen kennis nemen van wat er in den boezem onzer kerken leeft en daarmede rekening houden.

Hun rust wordt daarmede wel een weinig onderbroken, maar hun werk wint aan zekerheid. Aan zekerheid, dat zij niet iets de kerken pogen op te leggen, maar overeenkomstig de behoeften der kerken adviseeren.

Synodale besluiten mogen ten slotte niet in de studeerkamer worden geboren, maar zij behooren uit den volten drang van het kerkelijk leven op te komen.

Daarom zouden wij onze pers willen uitnoodigen om de hiermee gemoede onderwerpen in studie te nemen en vrijmoedig te bespreken.

Wrijving van gedachten mag hierbij niet worden geschuwd.

Zulke discussiën, mits in den geest van Christus gevoerd, brengen soms verder dan langgerekte referaten.

Natuurlijk willen wij daarmee niet zeggen, dat ook onze Predikantenvergaderingen hier geen taak hebben.

Maar de pers mag voorzeker wel in de voorhoede geplaatst.

En onze „Reformatie“ zal hierbij niet achter blijven.

De Protestantenvoort.

Ons blad stelt zich ten doel ook verschijnselen buiten ons kerkelijk erf binnen den gezichtskring van onze lezers te brengen.

Als belijdende en belijdenis-kerken nemen we een eigen positie in.

Maar daarom is het ons volstrekt niet onverschillig, wat er buiten onze muren voorvalt.

Van een in zelfgenoegzaamheid in ons eigen huis opsluiten mag geen sprake zijn.

Wij hebben er belang bij, hoe elders het kerkelijk en godsdienstig leven zich ontwikkelt of wel verloopt.

Ditmaal biedt het vijftigjarig jubileum van den Protestantenvoort, dat de vorige week werd gevierd, gereede aanleiding om aan dezen bond een enkel woord te wijden.

Als eenige richting ver van ons afstaat, dan is het wel die, welke in dezen bond is belichaamd.

Toen hij in 1870 door den thans nog in leven zijnden predikant Cotenbrander werd opgericht, droeg hij een sterk uitgesproken anti-confessioneel karakter. Hij kante zich tegen alle belijdenis. En wel gevoelde men, dat men van negatie (ontkenning) niet leven kan en dat een bond daardoor onherroepelijk tot onthinding moet overgaan en heeft men daarom naar een meer positief doel gezocht, maar de Protestantenvoort heeft zijn aangeboren eigenschap niet kunnen verloochenen. Door verschillende redenaars werd aan dit anti-confessionalisme in den oorsprong van den bond herinnerd. Van het begin af werkte de Protestantenvoort, zoo stelde de tegenwoordige voorzitter, Da. Schade van Westrum, het voor, met een tweeledig program: verdediging van de godsdienstige vrijheid tegen het confessionalisme en daarnaast een agressief optreden, het voeren van een krachtige propaganda voor moderne beginselen.

Het doet stellig eigenaardig aan, als men den voorzitter hoort verklaren, dat de bond die eerste taak voor het grootste deel in handen heeft gegeven van de Vereniging van Vrijzinnig Hervormden. Alsof zulk een boedelscheiding zoo gemakkelijk gaat!

Maar in elk geval blijft de Protestantenvoort anti-confessioneel.

Typeerend is ook het tooneelstuk van prof. Knapert, dat bij die gelegenheid is opgevoerd. Het was getiteld „Koning Saul.“ Het gebruikelijke eerherstel van historische personen, over wie in het verleden